

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

ENNYELTÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések elfogadtatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben Schalek H., Dukas M., Opellik A., Általános Tudósító-hirdetési osztálya Budapest.

NYILVÁNTARTÁS 20 FILLÉR.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a Csáktornya Vidéki Takarékpénztár sat. hiv. közlönye.

A higiéniai ruházatkodás művészete.

Miként a ház, melyben lakunk, úgy a ruházat is kiválóképen az időjárás mostoha ellen szolgál védelmül. Minthogy testünk fölülte környezeténél rendszerint melegebb, kuszgázás és vezetés útján meleget ad át ennek a környezetnek. Ama ritka esetekben, amikor a környezet melegebb a test fölületénél, a test ugyancsak melegvesztéget szenved, még pedig a melegnek párolgás útján történő megköltése következtében. Testünk tehát vezetés, sugárzás és párolgás útján veszít meleget. Ruházatunknak az a feladata, hogy a testnek sugárzás és vezetés útján való lehűlését megnehezítse. Erre annál alkalmasabb, minél vastagabb és minél kevesebb meleget bocsát át. Ehhez járul még, hogy a ruházat védő burkolata és a test között levegővel feltöltött réteg marad, mely a testmelegnek megfelelő meleget gyorsan képes fölvenni. A legújabb idők közegészségügyi kutatásai arra vezettek, hogy ruházatunk legnagyobb részben — levegő, melyet bizonyos szövetek, azaz fonalrostok hálózata zár magába. Ezt a szövetet a szálak keresztjezése képezi, amennyiben ugyanis először az úgynevezett láncot állítják elő párhuzamosan futó fonalakból, azután pedig a vetélővel váltogatva húzzák keresztül rajta a harántfonalakat. Így keletkeznek a keresztjezések, melyeket az egyszerűbb szöveteknél két lánc- és két harántfonál határol és melyeknek nagysága a szövet sűrűségé-

től függ. Ezekhez a szövetekhez rendszerint oly anyagokat használnak, melyek növényrostokból, állathajból vagy selyemszálakból szövetek és ennelfogva likacsosok, vagyis az egyes rostok között hézagokkal bírnak.

Valamely ruházati szövet közegészségügyi értékének megállapításánál szerfölött fontos szerep jut a szövet tulajdonságainak. Mint-hogy a különböző anyagok szövési módja különböző, a szövetnek és a levegőnek egyenlőtlen keverékei támadnak. Az egyes szövetek teljesen egyenlőtlen fölülettel fekszik meg a bőr felszínét, csak néhány nagyon is sima szövet simul teljesen a bőrhöz. Minél jobban simul valamely szövet, annál inkább ébreszt föl őröztéskor a hideg érzetét. Sokféle helytelenség és zavaró szokás uralkodik a ruházatkodás terén. Leggyakrabban előforduló hiba a túlságos ruházatkodás, melynek az a kiváló hátránya, hogy a bőrt elpusztítja, tudniillik a hideg ingerétől elszakítja. Ehhez járul még a szellőztetés hiánya, mely a sima, sűrű szövetek kiváltása, legyenek azok alsó ruhaként vagy a felső ruhaként szöveteként alkalmazva. A hiányos légszere, a test párolgásának cseppfolyós lecsapódására, az izzadásra vezet, amely átázta a bőrt és eltávolítja azt az élettani célját, hogy mint vizgöz távozzék el a levegőbe.

A verejték lerakódásának megállításában áll tehát legnagyobb részt a higiéniai ruházatkodás művészete. A vizpárolgás megzavarása iránt rendkívüli módon érzékenyek vagyunk. Már a ruhalevegőnek vizgözzel való lassu telítését is jól megérzi a figyelmes

szemlélő; ez kellemetlen érzést kelt, petyhüdtékké és kedvelenéké tesz bennünket. Jól szellőzött ruha megválasztása nagy befolyással bír az egészséges ember viselkedésére. A ruházatnak nem szabad a testből a levegő áramlásától elzárni; annyira szellősnek kell lennie, hogy már csekély mozgásnál is a ruhalevegő szénasavtartalma csökkenjen és a szabadban, hűvös időjárás mellett sem nélkülözzük az üdülés érzetét. Ekkor jelentkezik az az újabb kedvező egészségügyi befolyás, hogy a ruhával helyesen burkolt bőrtakaró lassanként edzetté tesz bennünket. Nem a hűvös fürdő vagy a hideg ledörzsölés a bőr legtermészetesebb edzőszere, hanem sokkal hatásosabb az állandó szellőztetés. Sokat beszélnek mostanában az univerzális ruházatról, melyet olyannak képzelnek, hogy nyáron a meleg, télen a hideg ellen nyujt menedéket. Ebben az értelemben egyáltalában nem létezik normális ruházat. Egy és ugyanazon ruházat mindig csak bizonyos külső körülményeknek felelhet meg és az a szokás, hogy az ember éghajlati viszonyokhoz képest különbözőképpen ruházódik, az egyedül helyes, ha a ruházat a közegészségügyi követeléseknek megfelel. A gyapjureform tehát nem minden esetben alkalmazható romszer, mert nem ruházatkodhatunk sablon szerint. Ha a higiénikus ruházatkodás fölveit tartjuk szem előtt, hogy ne használjunk túlmeleg ruházatot, hanem jól szellőztölt egyenletes összetételű szöveteket, akkor másnemű szövetekkel is észszerűen ruházatkodhatunk.

TÁRCA.

Az új kalap.

— Irta: Jules Moineau. —

Valahányszor Soupiquet asszony az új kalapot meglátta férje szobájában, mindig ismételte: még sokáig új maradhatott volna.

— De kicsoda neveléses gondolat volt téled, hogy még egy új kalapot vetél, a mely most már 14 nap óta a kék skatulyában fekszik.

— Azért nem teszem fel, felelt Soupiquet, mert te folytonosan szememre veted, hogy az öreg kalapom még jó.

— Igen és mert van vagy 27 kalapod, a melyek porosan ott hevernek egy rakásban asztalod alatt. Mit akarsz velük csinálni? Add el őket!

— Eladjam őket egy semmiségért, egy fél gyufaszálért, a melyet te nem hánysz el, mert használható még és mert te nem akarsz semmit sem elveszteni.

— Nem, nem látom szívesen, ha valamit elveszít, de nyugottan nézzem, hogyan halmozod fel az ócska kalapokat, a melyekre nincsen szükség senkinek és olyan sok a szerencsétlen, a ki meztelül megy.

De hiszen csak nem húzhatják fel lábakra a kalapokat.

— Te nagyon is jól tudod, mit akarok mondani: Hívd el a rongykereskedőt és add el neki.

— Nem is gondolok rá.

— Nem tudom, mire gondolsz. Különböztégy, a hogy akarsz. Végy kalapokat, viseld vagy ne viseld; semmi közöm hozzá.

— Ha semmi közöd hozzá, akkor ne avatkozz bele az én kalapjaimba.

— Ilyen az életem! sóhajtozott Soupiquet. Csinálok valamit vagy ennek ellenkezőjét teszem, biztos vagyok benne, hogy feleségem elégedetlen.

Itt van például ez a kalap: »Érdemes volt ezt megvenni — mondotta hozzá — hogy ne viseljed». De mihielyt veszem, hogy elmenjek vele valahová, mindjárt hozzám fog jönni és mondani:

— Felteszed az új kalapodat, mikor még a régi is jó?

— És így is történt.

— Elmegegyek, mondotta feleségéhez néhány nappal ezután.

— Jó — Azután végig nézett rajta és kérdezte: Hová mégy?

— Meglátogatom a szegény Maritont, a ki beteg.

— És azért, hogy Maritont meglátogassad, felteszed az új kalapot?

— Gondoltam, hogy azt fogod mondani, felelt Soupiquet gunyosan mosolyogva. Ha az ócska

kalapot felteszem, akkor azt mondod: »Kifizeti ez magát új kalapot venni, a melyet nem viselsz? Ha felteszem, akkor azt mondod: »Hogyan, az új kalapot teszed föl? Nos tehát felteszem az új kalapot

— Akkor dobd a másikat a kamrába az ócskaságok közé.

— Ő dühösen felkapta az ócska kalapot, kinyitotta az ajtót és bedobta a szomszédos szobába.

— Ott van, mondotta. Nem fogsz többé bosszantani az ócska kalappal.

— Ez a 28-ik, felelt az asszony hangosan nevetve.

* * *

Soupiquet asszony gyorsan távozott. Ő nyugodtan, szivarját szíva és számtalanszor a kirakatok előtt megállva, hogy a könyveket nézze, utnak indult Mariton lakása felé. Ekkor éppen egy boltos segéd jött ki, hogy a könyveket vászonnal befedje.

— Pardon, esik uralom.

— Esik? kiáltott fel a sétáló Soupiquet ur. Csakugyan, már kezd esni . . . és nincs esernyőm . . . és feltettem az új kalapot!

E pillanatban elkezdett esni az eső. Csakugyan zuhogott.

Ilyen időben nem mehetek Maritonhoz. Gyorsan befutott a szomszédos kapu alá és kocsi után nézett. Megszóllította az elmenő kocsiat, de azok-

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Meteorologia.** Csáktornya észlelt állomás október havi meteorológiai feljegyzéseinek eredményei:

Légnomás (0°-ra redukált) valódi havi közep: 746.4 mm. 30 évi október havi közep: 747.4 mm.

maximuma: 755.2 mm. 27-én
minimuma: 738.1 mm. 3-án.

Hőmérséklet valódi havi közep: 5.6 C°, 30 évi október havi közep: 10.6 C°.

maximuma: 17.4 C° 1-én

minimuma: 5.1 C° 29-én.

Párainyomás havi közep: 6.2 mm.

Relatív nedvesség valódi havi közep: 89 %.

minimuma: 53 % 8-án.

Felhőzet (0—10 skála) havi közep: 6.4

Szélérősség valódi havi közep: 1.7 méter másodpercenként.

Csapadék havi összege: 219.1 mm. 30 évi október havi közep: 103.0 mm.

legnagyobb csapadék 24 óra alatt 33.6 mm. 25-én.

csapadékos napok száma: 18.

Zivataros napok száma: 0.

Viharos napok száma: 0.

Jégeső napok száma: 0.

Villogás 0-szer jegyeztetett.

Uralkodó szélirány az északi volt.

Szélcsend 2-szer észleltetett.

— **Katonai kitüntetések.** A király Karapancsa Miklós őrnagynak és Lemaics Pál kapitánynak az egyszerű szolgálati érdemkeresztet adományozta.

— **Katonai áthelyezés.** Lovag Ursyn Pruszinski uhlanos őrnagy Csáktornyról Bilicibálára Sziléziába a III dragonos ezredhez, helyébe a mostani novemberi előlépteléssel őrnaggyá kinevezett Karapancsa M. Csáktornyára katonai állomás parancsnoknak. Wirth Éda őrnagy Csáktornyról Bécsbe a III uhlanosezredhez helyezték át.

— **Meghívó.** A vármegye i. t. bizottsági tagjait — a megyei főispán ur távolléte folytán — f. évi november hó 6-ának d. e. 10 órájára, a vármegyeház nagyertermében tartandó rendkívüli közgyűlésre meghívom. A közgyűlés tárgyai: 1. a 93.875/B. M. 1905. sz. rendelet a katonai behívójegyek kézbesítése tárgyában; 2. a 107264/B. M. 1905. sz. rendelet, mellyel a) a nemzeti ellenállás tárgyában július hó 12-én 13.103/905. sz. alatt hozott határozat megsemmisítése tárgyában kiadott 80574/905. sz. rendelet a szeptember 11-iki közgyűlés 16.762/905. sz.

nak voltak vendégeik és így nem is hederítették reá.

Ó azt hitte, hogy nem értették meg és egészen a járda széléig ment és onnan kiabált, de ugyanazon eredménnyel.

Gyorsan vissza akart menni a védő fedél alá, de beleütközött az egyik járórnak az esernyőjébe és új kalapja beleesett a sárba. Dühösen felvette. E pillanatban valaki leszállott az omnibusról, mely Mariton lakása felé ment. A beteg barátja felugrott az omnibusznak hátsójárára. De az egyik utas, aki már régen várakozott az omnibusz beisejében az első helyre, leszállott az omnibusz tetejéről és lábával épen Soupiquet kalapjára lépett, a melyet egészen az orráig nyomott le.

— Hová utazik? kérdezte tőle a kalauz, miközben át akarta tőle venni a menetdíjat.

— De várjon legalább, míg a helyemen leszek.

— E hely el van foglalva.

Soupiquet dühösen morgogott.

— El van . . .

— Igen, épen most foglalták el. De hiszen ön a hátsón is fizethet.

— Ah, ön azt hiszi, hogy hat soust fogok fizetni, hogy itt maradhatok.

— Jó, szálljon le.

A szerencsétlen Soupiquet nem várta be, hogy a kalauz ismételve szavait, hanem szitkozódva, mint egy kefekötő, — egy kapu alá sietett, a

hol kinevették azok, a kik szintén odafutottak és úgy látszik, nagyon jól mulattak rajta, a mint kalapját helyre igazítja. Az egyik, aki szívélisebb volt, mint a gunyolódók, hozzá fordult:

— A közelben van egy kalapos, a harmadik üzlet innen. Az majd helyreigazítja ismét, kissé megmosa, kivásalja és ismét rendben van.

— A harmadik üzlet jobbról! Köszönöm uram és elfutott a kalaposhoz.

A munka eltartott körülbelül egy óráig és három forintba került. A kalap ismét olyan volt, mint az új, de még kikéféltette a nélkül, hogy felesége észrevette volna és azután nem is kellett már annyira vigyázni reá.

Elment a közelben lévő kávéházba, hogy megvárja, amíg az eső eláll. Felakasztotta a kalapot, kért valamit, hogy joga legyen az asztalhoz ülni, olvasni az újságokat, a melyeket különben csak a kezében tartott és teljesen el volt foglalva gondolataival.

Elgondolkodott a történetek és a gunyolódások felett, a melyeket feleségétől el kell szenvedni, ha hazamegy.

Miután elállt az eső, felkelt és még mindig gondolatokba elmerülve levette a kalapot, a mely az övé mellett függött. Ekkor két pincér fogta meg a gallérijánál:

Megesíptük, kiáltották a pincérek a gazdájuknak.

határozata ellenére is fenntartatik; b) az utóbbi közgyűlés által az előző adóknak megfelelő összegek befizetése tárgyában 17.347/905. sz. a hozott határozata megsemmisített. Zalaegerszegen, 1905. évi október hó 27-én. Cserlán Károly s. k., Zala vármegye alispánja.

— **Templom szentelése.** A nyár folyamán megemlékeztünk arról, hogy a katori templomot ezen a nyáron újra restaurálták, kimeszelték s a szép nagy templomot, akkori értesülésünk szerint maga a zágrábi érsek szentelte volna fel október 1-én. A felszentelés azonban akkor elmaradt és folyó hó 19-én, Szt.-Erzsébet napján lesz megtartva, mikor a felszentelést dr. Krapac János felszentelt püspök fogja eszközölni nagy és fényes segédlettel. A püspök ur Ó méltósága és kísérete erre az alkalomra folyó hó 18-án Csáktornyán keresztül a déli vonattal utazik Kotorra, hol a plébános vendége lesz.

— **Kántor választás.** Agócs Arzén csáktornyai róm. kath. kántort Nyitrán megválasztották kántornak.

— **Halálozás.** Szigvárt Ádám mult hó 31-én, hajnali 2 és fél órakor, élte 60 és boldog házasságának 35 évében, a haldoklók szentségeinek felvétele után Pécselt megbalt. Áldás és béke poraira!

— **Eltűnt révész.** Jugh Mihály Murafüred melletti révész október 31-ére virradóra eltűnt s azóta nem, tudják hol van. Október 30-án még egész nap jart a kompon, de kedden reggel már nem találták. A kik a réven átakartak menni, kiabáltak utána, de hiába. Mikor a Mura másik oldalán levő kunyhót megnézték, ebben sem találták. Ellenben megtalálták a kunyhóban az eltűnt révésznek rendes kabátját és kalapját, a kompon pedig a pipáját. Mivel a kompon záró korlátja friss töréssel ketté van törve, azt gyanítják, hogy éjnek idején véletlenül a Murába esett. Maskülönben az sincs kizárva, hogy valaki meggyilkolta és úgy dobta a Murába, mivel ismerőseinek állítása szerint a révésznek egy kevés megtakarított pénzeskeje is volt, melyet rendesen magánál tartott, a visszahagyott kabátban pedig ebből nem találtak semmit.

— **ERŐS, EGÉSZSÉGES GYERMEKET** nevelni minden anya egyedül célja, s ezt eléri, ha gyermekét a serdülő korig csukamájolajjal táplálja. E célra legjobb a Zoltán-féle csukamájolaj,

melynek se rossz íze, se szaga nincs s a gyermekek nagyon szívesen veszik. Üvege 2 K. a helybeli gyógyszerárakban.

— **Az ágról szakadt.** Jámbor György VI hegykerületi lakoshoz a mult hét egyik csenye, zimkorn napján egy 12—13 éves idegen gyermek állított be és pásztor gyermeknek ajánlkozott. Fel is fogadták az ágról szakadtat és csak a kereszt nevét kérdezték. Jósának hívták. Mindjárt jól tartották, lefektették, letakargatták, hogy valami baja ne legyen. Nemis lett, mert mire a házbeliek másnap reggel felébredtek, a Jóska gyerekek hült helye volt. Hogy pedig könyörültes gazdája vissza is emlékeztek reá, magához vette és elvitte a gazda ládájából az ott volt 60 kor pénzt is. Még maig sem tudtak nyomára akadni.

— **Tyuk lopás.** Kutnyák Alajos ráckanizsai lakostól mult hó 22-én és visszamenőleg több ízben összesen 28 drb. tyukot lopott el eddig ismeretlen tolvaj. A gyanu ugyan egy ráckanizsai lakosra irányul, ki azonban tettét tagadja dacára, hogy több körülmény ellene vall.

— **Az orvosi tudomány támogatására** és segítségére most összel, a zord idő beálltával szorulnak leginkább mindazon szegény betegek, akik a tavasz és nyár folyamán hiába kerestek segítséget bajuk ellen. — Fásult lemondással várják a jövőt, pedig nem jogos a kétségbeesésük. Mert ha az orvosi tudomány egyik gyógyirányával nem nyújtott nekik segítséget, ezt elérhetik a másik gyógymóddal. Az orvosi tudományban két irány küzd egymással, a Wirochow-féle felfogás és az évezredeken át uralkodott és feledésbe került Humoraipathológia. Ezen utóbbi iránynak uttörője és lelkes előharcosa Dr. Kovács J. fővárosi orvos, aki megalapítója a vérgyógyítási (Hemopathia) gyógymódnak. Valóban remek gyogyeredményeket ért el gyógymódjával asztma, köszvény, görvélkyór, súlyos gyomor-, szív-, ideg- és bőrbajokban. Ezen gyógymód biztos védelmet nyújt szélhűdés, elmezavar kitörése ellen. Vidékünkön már számtalan beteg Dr. Kovácsnak közönségi gyógyulását, a miért is mindazoknak, akik a felsorolt bajok egyikeben szenvednek. ajánlhatjuk, hogy teljes bizalommal forduljanak Dr. Kovács orvos urhoz, akinek e célra berendezett intézete van Budapest V. Váci-körut 18 szám alatt.

— Végre mondotta ez, elfogtuk a fő kalap-tolvajt.

Soupiquet fiktelt az ellen:

— Én kalaptolvaj? Kiáltotta Soupiquet. Én, a ki . . .

— Igazolja magát a rendőrség előtt, mondták neki és a nélkül, hogy hallgattak volna reá, a járőrelők szemé láttára, a kik a tolvaj elfogása felett örömlüknek adtak kifejezést, az utcákon át az utca gyerekektől kísérve a rendőrségre vitték.

— Rendőrbiztos ur, mondotta a kávéház tulajdonosa, körülbelül 14 nap óta egy tolvaj jön a helyiségembe és távozásakor mindig hiányzik egy kalap. Itt a tolvaj, épen a tetten kaptuk rajta.

De én egyszerűen csak tévedtem, kiáltotta Soupiquet. Ezt bizonyítja az is, hogy csak egy kalapom van, pedig ha loptam volna, két kalapnak kellene nálam lennie.

— Igen, közönségesen azt kérdezik, hol vannak a chambres separeesk. Elteszik kalapjukat valahová és azután későbbben eljönnek érte.

De én gazdag, vagyos ember vagyok, mondotta a szerencsétlen vádlott. Ismerik mindenütt becsületességemet. Lakásomban is kutathatnak.

Megmondotta nevét és lakásának címét, a hová a biztos az egyik rendőrt elküldötte.

Körülbelül egy félóra múlva visszajött a rendőrr megrakodva egy egész halmaz kalappal.

— **Megérdemelt előléptetés.** Hertelendy Lajos stridói m. kir. csendőr őrsvezető, aki rövid szolgálati ideje alatt, egy hírhedt betörős és rabzókevény által elkövetelt 144 betöréses lopás kiderítéseért dicsérő okirattal nyert kitüntetését, utóbb ismét több vármegye területén garzdálkodott kóbor cigány karaván által véghez vitt bűncselekvények kiderítéseért a honvédelmi miniszterium által újból dicsérő okirattal lett kitüntetve, 200 kor. jutalomban részesült, végül jelenlegi felsőmuraközi állomásán az annyira égetően szükséges csend és nyugalom meghonosítása érdekében és a vagyon biztonság körül kifejtett kiváló ügybizalmáért a magyar kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság csendőr őrmesterré léptette elő.

— **Kivándorolt Amerikába.** Mravec Mladán Stridón jómodu molnár volt, ki szorgalma következtében folytonosan gyarapodott, gazdagodott, az élet gondjaival nem igen volt baja egészen a mult év őszéig. Ekkor egy fiatal legény örletni ment a malmba s míg az őrésre kellett várakoznia, ügyességeit mutogatta, de oly szerencsétlenül, hogy egyszer csak malomkövek közé kerültek a kezei, mely mindkét kezét úgy összezúzta, hogy amputálni kellett. A szegény legényke egész életére nyomorekká lett, és hozzátartozói ezért a molnárt okolják, ki nem figyelmezte a szerencsétlen embert a veszedelmekre, hanem hagyta azt bravuroskodni. A lörvény Mravecot csakugyan vétkesnek találta és a fiúnak havi 24 kor. tartásdíjat ítélte meg. Innen kezdve azután a jómodu molnár megváltozott mogorva, dologtalan lett, elhanyagolta a malomát. A részleteket fizette ugyan, de egész birtokát eladogatta lassan. És most a nyomorék legény sirva panaszkolta községe előjáróságánál, hogy a mult havi díjat már nem kapta meg, Mravec eltűnt. Igen, Mravec azért adogatta el lassan a birtokát, hogy

— Ezeket megtaláltam a lakásán. A felesége nem volt odahaza és a cseléd segített ezeket kikeresni.

— Nos, mondotta a biztos a vádlotthoz, akarja még tovább is tagadni, hogy az ön foglalkozása — üzlete a kalaplopás?

— Ezt a leghatározottabban tagadom! kiáltott. E kalapokat vettem, és nem viselem többé, az az egész dolognak egyszerű magyarázata.

— Ön nem viseli már és felhalmozta?

— A feleségem mindig azt mondja, hogy adjam el; de én nem gondolok erre: feledékeny vagyok. Így ma is elfelejtettem az esernyőmet, nincs fejem.

— Nincs feje és mégis 28 kalapja van!

E vád ez ember ellen, ki rendezett anyagi viszonyok között él és a kit mindenki becseletes embernek ismert nem volt hihető és midőn Soupiquet kerületének biztosára hivatkozott, ennek igazolása folytán szabadon bocsátották. Miután szabad volt, rögtön hazasietett. A felesége nem volt otthon és nem tudta meg a történeteket.

De az új kalap, melynek helyreigazítása nem volt kifogástalan és így észrevetve Soupiquet asszony, közmondással, fontos dátummá lett.

Ha Soupiquet asszony költséges bevásárlásokat tett úgy férjének szemrehányásaira csak azt felelte: Törődöm én vele, ha te új kalapokat veszezs?

Ha pedig megkérdezte feleségét, hol volt ilyen sokáig, azt felelte: Kérdeztelek én téged, mit csináltál azon a napon, a melyen feltetted az új kalapot?

Egy napon, körülbelül harminc év múlva, miután már nagyon előregedtek, a házastársak a szobában ültek és kineztek az ablakon, hogyan esik az eső.

— Milyen idő! mondotta ő.

— Én sohasem láttam ilyen időt, de mégis azon a napon, a mikor feltetted az új kalapodat.

megszabaduljon a kellemetlen fizetési kötelezettségtől, végül pedig átvitorlázott Amerika szabad földjére, a szerencsétlenül járt legény pedig még szerencsétlenebb lett, mint volt.

— **FÖNYEREMÉNY.** A XVI-ik osztályorsorszájáték legnagyobb főnyereményét ismét Beifeld József bankházában nyerték. (Budapest IV., Károlykörút 1). Ugyanis a 400.000 kor. kisorsolt 96851 számú szerencsés sorsjegyet ezen bankházban vásárolták. Ugyancsak a bankház vevői nyerték egy elmúlt játékban a 6000.000 kor. főnyereményt.

— **Ragadós állati betegségek Muraközben.** A legutóljára között hivatalos kimutatás szerint Muraközben a következő helyek vannak fertőzve ragályos állati megbetegedés által: Tenészbénaaggal Alsódomboru, Alsómihályovec, Benkovec, Csukovec, Dráskovec, Drávaegyház, Hemusovec, Jurcsovec, Murakirály, Muravid, Opporovec, Perlak, Podbreszt, Szentmária; ivarszervi hólyagok kiütéssel: Alsódomboru, Dráskovec, Muravid, Opporoc; sertésvésszel: Murasiklós, Páluovec.

— **Szörnyet halt a kocsi kerekei alatt.** Több urasági kocsi hajtott keresztül Szentmária községen a mult hét egyik napján. A kocsisor végén hajtottak Kutas Imre és Farkas János jánosmajori kocsisok, a kiknek gondatlansága következtében végzetes szerencsétlenség történt. Ugyanis az azon helyen, hol a kocsik haladtak, Luksa Mária szentmáriai asszony is az uttesten haladt, mikor az egyik kocsinak rosszul felkötött saraglyája lezuhant, a mitől a lovak megijedtek, a kocsit félre rántották és a szegény asszonyt elütve keresztül vontatták rajta a teherrel megrakott súlyos kocsit. A szerencsétlen asszony azonnal szörnyet halt.

— **A XVII-ik m. kir. osztályorsorszájáték hivatalos játéktérve,** mely szerint annak első húzása már november 23 24-én lesz, megjelent. Ezen nagyszabású osztályorsorszájáték tervezete minden tekintetben a régi maradt, a mi fényes bizonyítéka annak, hogy az a közönség igényeinek minden tekintetben megfelel. — Magyarországon alig van helység, hol Fortuna istenasszony ezen sorsjáték résztvevőinek kegyelmeiből, főnyeremény alakjában ne juttatott volna. A m. kir. szab. osztályorsorszájáték, fennállása óta már sok ezer ember jutott vagyonhoz és jóléthez, mert a lefolyt 16 sorsjátékban át tényleg körülbelül 230 millió korona fizettetett ki kisebb-nagyobb nyereményekért. — Azáltal, hogy a sorsjáték 6 osztályra van bontva és az egyes osztályok betétei körülbelül hónapokint fizetendők és hogy a sorsjegyek nemcsak egész, hanem 1/2, 1/4 és 1/8 részekben is kaphatók, lehetővé teszik mindenkinek, még szerény viszonyok mellett is a játékban való részvételt.

— **Kereszt szentelés.** Sostarics Simon, Sostarics Pál és Sostarics Márton ráckanisai jómodu polgárok elhált szüleik emlékére ezeknek volt lakóházuk, jelenleg Sostarics Pál tulajdonában levő udvarán egy kökeresztet állítottak fel. E kökereszt felszentelése október hó 22-én ment vége nagy ünnepélyességgel. A felszentelést Jokó János stridói plébános eszközölte Purics Lukács stridói káplán, 2 muraközi és 3 stájer lelkes segédletével. A felszentelést litánia előzte meg, honnan az egybegyűlt nagyszámú hívők processióval mentek a kereszthez. A keresztnél Purics Lukács mondott hazafias magas szárnyalású beszédet az egybegyűltekhez. A szentelés után a papságot a kegyeletos fiúk megvendégelték.

A VÁLASZTÁS ELŐTT! Itt az igazi pillanat választani! Nem politikailag, nem a választási bárcát, hanem a szerencsét! Szerencse kell nekünk: szerencsét keressünk valameunyen. A legbiztosabb és legkevésbé veszedelmes út a M. kir. szab. Osztályorsorszájáték. De hol vegyük a sorsjegyeket? E kérdésre könnyű a válasz. Ott, hol a szerencse istennője állandóan pazarolja adományait: Dörge Frigyes bankjában, Budapest, Zoltán-

utca 16. A XVI-ik sorsjátékban is ott nyertek meg kettőt az öt főnyereményből. Egy egész sorsjegyre 31379 sz. 200.000 kor., egy negyede 3586 sz. 80.000 kor. és rövid idővel ezelőtt 400.000 koronás és több 100.000, 80.000, 70.000, 60.000 kor. stb. nyereményeket. — Mindenkinek megvan szerencsés órája, nem sokan tudják kihasználni de ezek dusan jutalmaztatnak. — Sorsjegyek a közel XVII. sorsjátékra egy 12.—, fél 6.—, negyed 3.—, nyolcad 1 1/2 korona. Ne habozzon egy percig sem és ne mulassza el a szerencsét, mely ma kínálkozik Önnek.

KÖZGAZDASÁG.

Háziipartelep Turcsiscsén.

Ránk köszöntött ismét a borongós, ködös ősz. Nem sokára beköszönt a szigorú kemény tél. A gazdaember innét onnét befejezi a mezei munkákat, s elteszi pihenni azokat az eszközöket, melyek e hosszú munkaidő alatt annyiszor fordultak meg munkás kezében.

De vajlon a munkaszerető ember pihen-e egy hosszú Télen? Nézi-e összetett kezekkel a fölkelő napot? Bizonyára nem! A szorgalmas munkás gazda mindenkor keres és talál olyan foglalkozást melylyel elüzi az unalmas teli napokat s igyekszik, hogy a téli napok is hozzanak néhány garast háztartásába.

A szorgalmas gazda a természet pihenőjét arra használja fel, hogy munkaeszközzeit, gépeit rendbe hozza, kijavítja, hogy a ráköszöntő tavasz minden rendben találjon.

Vagy talán a gőzös, rossz levegőjű kormakban üzi el az unalmas téli napokat?

Nem azt én nem hiszem, nem gondolom s nem teszem fel Muraköz lakosairól.

Ez alkalommal e lap hasábjait arra használom fel, hogy felhívjam gazdatársaim figyelmét azon módra melylyel a téli napokat hasznosan tölthetik el, s melynél fogva naponként egy pár garással járulhatnak vagyoni gyarapodásukhoz s nem lesznek kénytelenek a meglévőre támaszkodni.

Biztos napi keresethez jut az, ki a turcsiscei házi ipari-telepen keres foglalkozást. E helyen a földmívelésügyi miniszterium anyagi és erkölcsi támogatásával egy állandó háziipari telep létesült. A telep vezetősége igen szívesen fogad bárkit s az illető ügyessége szerint megfelelő napibért fizet.

Ki tehát téli keresetét biztosítani kívánja, jelentkezék Turcsiscsén a telepvezetője — Máté Ferencz-nél. —

Igen kérem Muraköz érdemes jegyzőkarát, sziveskedjenek a nép figyelmét erra felhívni s oda hatni, hogy minél többen jelentkezzenek, hogy ez által Muraköz szegény sorsu lakosai télen is hozzá juthassanak szükségletüket fedező keresethez.

Szenteh Denső,
gard. szaktanár.

Nyilttér.

E rovat alatt közlettekért nem vállal felelőséget a szerk.

Szeretett édes apám halála alkalmából sür-gönyileg haza hivatván — ezuton monok szerető barátainak s jóakaróimnak szívélyes Isten hoz-zádot. — Viszontlításra.

Pécs, 1905. okt. 31.

Szigvárt János.
gyógyászorvos.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Józefa urednika Csáktornya,

Izdavačstvo: knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je
Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fi
Obznane se poleg pogodbe i fa.l računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

Gospodarstvenih slugah penzia.

Morebiti, da su već i, po občinah proglasil nove pravila od orsačke težačke i službene pomoćne kasse. Iz te prilike mi i to hoćemo spomenuti, da su je vu pravili i stari članki, koji su kak prije zakonsko potvrđjeni, ali kje gazdi iz zaboravljenja ne držuju. Vu više mestah to misliju, da je i onih jedna koruna 20 fillerov takva porcija, kak druga orsačka porcija, pak zato jer je eks—leks je te 1 kor. 20 fill. za težačke ne treba platiti. Ta misel je foltišna, jer je 1 kor. 20 fillerov ne orsačka porcija, to neide vu orsačku kassu, nego to je assekulacija za težačke i sluge, koju assekulaciju ako gazda neplati, sigurno da i pomoćna kassa nebude mogla podpomagati sluge i težačke vu betegu. Vu vnoгих prilikah je bila pomoćna kassa presiljena, da neplati gospodarstvenomu slugi pomoć vun, jer je njegov gazda neplati 1 kor. 20 fill. — sa tem je onda svadja med slugom i gazdom i tužba vu kojoj itak gazda mora zgubiti. —

Da budu gazdi znali svoje dužnosti, tak kak i slugi i dekle njihove, budemo mi nekoje članke napisali iz pravilah koje jako preporučamo vu pozornost gazdov:

Poleg zakona je od utemeljenja orsačke gospodarstvene težačke — i slugih pomoćne kasse član svaki gospodarstveni sluga i vu pripećenju nesreće assekulaciju dobi. Ako gazda sve izvrši kaj zakon zahteva, onda prilikom nesreće slugove pomoćna

kassa plati sve stroške, ako pak gazda zamudi svoje dužnosti, onda svi stroški poleg zakona na gazdu opadneju.

Koje su te dužnosti, koje gazdi moraju svršiti? Da se nebi pripetilo da bi prilikom kakove nesreće gazda moral stroške plaćati za slugom, preporučamo svakomu vu pozornost sledeće:

Poleg zakona je svaki gazda za svoje-ga svakoga slugu i dekle dužen svako ljeto 1 korunu 20 fillerov platiti vu gospodarstvenu orsačku težačku i slugih pomoćnu kassu.

Ove vu pomoćne kassu plaćene peneze nesme gazda slugi doli vtrgnuti iz plaće ili pak na povraćanje nesme siliti slugu, jer to zakon strogo kaštiguje.

Ta dužnost gazde spada na svakoga slugu i dekle koje je izključivo na gospodarstveno delo pogodil, bili te sluge ili dekle kuliko gud stari makar i mlajše od 16-ga ljeta.

1 korunu 20 fillerov i onda mora platiti gazda ako je sluga ili dekla samo na malo vreme pogodjena, tojest ne na celo leto. Dakle i od onih koji su na mesece pogodjeni i od onih mora 1 korunu 20 fillerov platiti.

Ova jedna koruna 20 fillerov je vu prvim redu koj dodavanje gazdov sa kojim nije je orsag obteršil za assekulaciju gospodarstvenih težakov i slugih. Vu tem dakle, jer budu ovi 1 kor. 20 fill. od gazde navek i tak nutri pobrana, ili to on morebiti

akoprem zamudjeno, ali itak nutri plati to mu još neda pravo nato, da su njegovi slugi assekulerani i da bude prilikom nesreće sve stroške povrnjene dobil, nego samo on gazda mora računati na to povraćanje, koj je do najmenje pred 30-timi dnevi platil nutri 1 kor. 20 fill. kak se je nesreća pripetila. Ako je gazda to zamudil, njegov sluga ili dekla (ili pak herb ovih) ravno takovu pomoć more zahtevati od gazde, kakvu bi vu vredu plaćanju od pomoćne kasse dobil.

Ovi 1 kor. 20 fill. podpomoćni penezi se u svakim slučaju na občinskih hižah moraju platiti. Zbog toga občinskoga poglavarstvo svako ljeto vu novembru prilikom popisanja porcije za sledeće ljeto skup popiše po imenu gazde i njihove sluge ili dekle.

Prilikom popisanja je dužen gazda od brojov svojih slugih i od imenah takajše i od drugih okolnostih sve poleg pravice povedati.

Poleg toga službenoga popisanja je dužen gazda od svakoga sluge i dekle 1 kor. 20 fill. bez ovakog posebnog opomenjenja do aprila 1-ga platiti.

Ako je po popisanju gazda zvun popisanih slugih još i više slugi dobil, to je dužen bez svakog opominanja taki (ali najkeshnije ze 15 dni sa rećjom ili pismeno po pokazanju službene knjige občinskomu poglavarstvu javiti, i prilikom javljenja 1 kor. 20 fill. taki doli platiti.

Ako po popisanju gazda jednoga slugu

Z A B A V A.

Posmetuh.

»Lump sam bil, lump jesem i lump ostanem . . . tu nepomaže nikaj . . . iz divljaka nemreš sladke kruške brati» — filozofiral je »posmetuh» i prićel je harmoniku igrati.

»Sreća da sam siromak — Barem vnebo dojdem . . .»

»Je, ako bu sv. Peter baš onda snen, kad pred vrata dojdeš» — veli šnajder Hosmec — »ali drugač te van pošiknu kak i kum krčmar.»

»Već ja to kumu povrnem, neka samo pokojni duh postanem. Svake noći med dvanajestom i jednom srom ga dojdem plašit, da nebude mogel spavati. — Juhuhu! — Pijmo još jednu?»

»Ja ne» — veli šnajdar — »ja ravnić još imam jednu kuću za zapiti, ali ja to nebudem činil.»

»Opet bockas?» — veli posmetuh. — »To je istina, ja sam jednu kuću, liepu ku-

ću zapil, — istina je. Sve sam protepel kaj sam imal te sam postal pravi posmetuh, koj nikaj drugo nedelam, samo harmoniku igram za vaše obstrignjene glave, u kojih je samo slama i sečka. — Ah negovori mi nikaj! — Ja bum još pol litra pil.»

»Ali ja više nenatoćim» — veli krčmar — »i sad položi tu trideset i šest krajcarah pak se dalje tornjaj. — Sad budem zapri!» —

»Tak?» — veli posmetuh. — No ja već idem. — Ali krajcare nemam, ove ću u nedelju odigrati — ili na Silvesterovo.»

»Em sam to i onak znal.» — mrmla krčmar — »samo se zdigni pak pazi, da se gde na sniegu nesmrzneš.»

Posmetuh vzeme svoju harmoniku te odručie pri vratu van, koja krčmar za njim srdito zatrupi mrmlajuć: »još bi tu sedel i cendrati hotel. Toga bi mi baš bilo treba.»

Posmetuh je medjutim išel med kućami proti cesti. Kam? To niti sam nije znal. Doma nije nigde imal. Noć je bila svićta i zdena, zviezde su se od zime kresile a mišec je kakti velika biela kugla med njimi plaval. Pod nogami posmetuhovima je snieg škripal.

»Baš je liepo svićto» — mrmla posmetuh, kojemu je vino i zganica iz nutra kurila. Put ga je vodil med zelenimi sniegom posipanimi omorikami vuz brieg gore. Višekrat je postal te si je s čela znoj pobrisaval. Onda je steval glavom. Bilo mu je ipak malo predaleko do vuglenara Joške, toga jedinoga koj mu je dopustil prenoćiti na črnih vrećah za vugljenje, na kojih se je medjutim dalo liepo toplo i mehko počivati, ali se je čoviek kakti arapin stal.

Na jedaukrat mu dojde dobra misel. Lievo od ceste tam pri križu je bila šumska steza, ta je vodila izraven do gospoštij-ske jagarije. Već nije bilo daleko do tam. Za sutra je bil odredjeni lov. gospoda i lovcici onde noće, pak bi on mozbit svojom harmonikom dobro došel. »Pojdeš onamo» rekel je sam sebi — »mozbit ti još danas koj forintak u žep opadne. I junački zakrene na šumsku stezu.

On je stupal sve dalje i dalje a postal je sve trudniji i trudniji. — Jedno malo bi si mogel odpuhnuti, misli si je. I jer je baš tik staze opazil kup drv, na kojem je već netko sedeti moral, jer su drva bila u sredini razrinjena a u toj luknji je bil do-

odpošle i na mesto njega drugoga zeme, to je dužen takaj taki (ali najklesnije za 15 dni) občinskemu poglavarstvu prijaviti, novoga sluge knjigu nutri pokazati i kor. 20 fill. taki platiti, zvun ako more dokazati da je za prvoga slugu već platil, onda za njim dojdeućega nemora platiti.

Občinsko poglavarstvo je to plaću dužno gdagud gori vzeli od svakih 1 kor. 20 fillerov kvitanciju dati i na kvitanciji na zadnji strani zapisati, da za kojega slugu ili deklu je plaćeno.

Onaj gazda koj je sve točno svršil, kaj se plaćenja tiče, onaj more računati, da mu bude vu priliki nesreće Orsačke Gospodarstvena težakov i slugih pomočna kassa slugi ili deki pomoć dala, samo naj osvedoči, da je ne on kriv nesreći i taj taki prijavi, da mu taki doktorsku i drugu pomoć moreju poslati.

Posvećenje pila.

Lepo duhovno veselje obhadjali jesmo naimre: posv. kipa presv. Srdca Jezusevoga kojega dal je pred svoju hižu postaviti Kutnjak Pavel na Rackaniži. Kip ili Statua je na Tirolskom iz kamena umetno izrezlan, za istinu krasno delo. U nedelji dne 22 oktobra k popoldasnoj službi Božjoj u kupeli na Rackaniži zebalo se lepi broj ljudstva, gde je mnogočastni g. Purics Lukacs kape-lan na nadpis kojega nosi označeni kip: »Gle Srdce! koje je ljude tuliko ljubilo.« U krasnom govoru razlagal ljudem o Presv. Srdca Jezusovom. Po prodiki bile su pope-vane litanije a po večernici razredili se na proces ji do kipa, gde je na »Posvetu« kipa pripadajuće obrede izvršio domaći veleč. g. Ivko Janoš župnik u Štrigovi. Prisustvovalo mu šestero redovnikov. To lepo svečanost povećavalo je takaj pritrkavanje zvonov i gruvanje mužara. Taj lepi kip Presv. Jezusevoga Srdca javno izpostavljen, prvi je u našem Medjimurju, dal Bog sledilo mu još više ili Srdca Jezusovoga ili Marijina kipa po našem lepom Medjimurju.

Kaj je novoga!

Dekla.

Veghy Mara iz Muravida rodjena služeća puca je pri Bayer Gyula zalaujvariiskim kramaru bila vu službi tak dugo, doklam oktobra 19 dneva iz službe ni pobešla. Kad su bili pazili da dekle nema i da po begnjeno družinče nekakvoga maloga spomenka sobom vzeme, polegnula je od svojega gospodara dva zlate prstane do 60 korun vredno vsake fele opravu i ljepo otide. Još do sada ni znati kud se poptele.

Nožno pikanje.

Horváth Janos i Neznanović Remus zalaujvariiski stanovnik minuću nedelju po podne sa višešemi svojimi pajdaši skupa vu Budimpeštu hoteli su putovati sa navadnim težake vozećim cugom. Kak, kak ne se bilo pripetilo, nego Horvath i Neznanović su zamudili cuga, po takvim iz Čakovca su nazat išli vu Zalaujvar. Pri Horvathu na njegovem stanu se jesu sporekli ovi dva težaki. Neznanović je Horvatha krivil da je on kriv tomu, da su cuga zamudili i zbog toga se na tuliko razsrdil, da je iz žepa van vzel svojega noža i temeljito spikal je žnjim Horvatha po rebri.

Veliko razbojništvo vu Makó.

Iz Makója telegrafiraju, da ove dneve vnoči Sarkady Andraša vdovice na glavnim pijacu blizu žandarskoga stana stojeću hižu nepoznani činitelji su porobili. Iz van vno-go zlatoga dragulja srebernine i beloga flač-na, vkrali su jedno 2500 korun glaseću od sparkasse knjigu takaj.

Obesil se je vu reštu.

Iz Kapošvara telegrafiraju, da Somogy-vary György kapošvarki firingaš, koj pred nekulikemi dnevi pred tim toga vu jedni oštariji vmoril je svojega neprijatelja ove dneve ob poldan vu fiškaliatnim reštu obesil se je i vumerl je.

Izgubil se.

Jug Mihaly brodara na Muravidu u Štrigovskoj fari vu pondeljak 30 oktobra vozil

sa brodom celi dan. U torak od jutra zazi-vali ga, koji su hoteli preko Mure a nije ga bilo misleć da je kod kuće ili gde u krčmi pije, od poldan vozili se sami. Brodarska hiža gde je kadkada prenočil bila je odpr-ta, Duhan i pipa na brodu a kaput i škri-ljak u kući, imao na sebi reklec i kapu na glavi. Od broda na Mure ležećej strani bila odtrogena ranta, iz toga sudi se da je padel po noći vu Muru. Iščeu ga potom domaći po svoj okolici na suhom i po Muri. U Sre-du 1. Novembra nije još nadjen. Imao kod sebe nekuliko novaca, moglo bi biti i to, da gz je koj zločinac po noći vubil i hitil vu Muru.

Vumrl je.

Deák F rencz čakovečki purgar oktob-ra meseca 23 dneva pred poldanom ob 10 vuri od slabosti. starosti svoje vu 84 ljet-noj dobi je vumerl. Pokojnik čakovečkoga društva jedan naj poznaneši i prestimaneši purgar je bil, koj vu sredini minućeg, sto petja naj cvetiša i naj vekšu železnu trgo-vinu imel je vu Čakovcu. Vu šest desetni ljetah preko više ljet Čakovca občinski bi-rov, kesnije pako 19 ljet pod jednom ob-činski i ognjogascov društva je peneznik bil. Sprevod njegov kojega čakovečka veli-ka občina radi njegovoga poštenja i dugi ljetah vernoga službuvanja, oktobra 24-ga dneva po podne ob 3 vuri poleg velikoga sučuta iz svojimi stroški dala je sprevoditi na vekivečno počivališće. Na sprevodu nje-govom bilo je celo občinsko poglavarstvo, varaško zastupništvo, ognjobrancov društvo. Pokojnika njegovi poznanci, dobri njegovi prijatelji i občinstvo vu velikem broju se tuguju za njega. Naj počiva vu miru.

Zima.

Mislili smo da smo već tak rekuć na — sredi zime. Šume polja i livade su bila i zemlja je tvrde zmrznjena bila. Kad je sneg počel padati se jesmo čudili, da nas je zima tak zgod pohodila, i mislili smo si da bude i takaj i stalen ostal sneg. Vu veliki množini padajući sneg još ktomu na listnato drvetje je zapal, kojim njihovo svr-šje je pošteno sčehal. Vu Čskovcu, na glav-noj, zalaujvarskoj Deák vulici i drugde takaj, gde osobito od agacije drevi bivaju, ne-

bar kup mehna. Anda se sedne u tu kakti stvorenu izdubinu.

»Ovde je ipak liepše nego pri vugle-naru« — mrmrla u sebi te si svoj pamučni rubac omota okolo vuh i zatvori oči —

Najprije mu dojde na pamet njegova Rozika. On se je zmislil na njezine bistrve vesele oči i na njezina crvena lica. Ah kak je tomu već dugo. Kćerka bogatoga mlinara! Ona ga je vruće ljubila, njega posme-tuha — ali za anda mladoga snažnoga deč-ka, čiji je cielei sviet bil ond i Rozika. Oh ti puno ružah vrieme! — Ti liepo i sretno vrieme! Ali on je moral med soldate. Ro-zika je na njega čekala — ili barem je ho-tela čekati. Ali bogati mlinar je drugčije ni-slil i taj siromaški dečko nije bil za njega prikladen zet. On je svoju kćer zaručil sa niekim bogatim konjskim trgovcom, koj je bil star, gadan debel i grubijan. Kada bi se bile imale gosti obdržavati, našli su Roziku pod melinom u vodi — mrtvu. Bog joj prošli grieh, — ako mozbit nije bila samo nesreća. On i danas još nemre to vierovati da bi se njegova pobožna Rozika hotomce bila utopila. — Ne — ona se nije tak da-leko iz Boga spozabiala! —

Poslie te Rozikine nesreće je on u zdvoj-nost opal te se je povdal pitju, kartanju, lumpanju i po krčmah jahanju, dok je ko-načno bil gotov svojom herbijom; sa kućom vrtom i poljem. —

U to se je zmislil na visoki grm c ve-nih kličecah, koj je u vrčaku pod njegovim oblokom rasel, on je sad čutil njegovu u-godnu duhu, videl je pred sobom liepotu stotine crvenih ružicah te se pričme zuhko plakati, za Roziku, za zakartani i zalumpani imetek, za svoj izgubljeni život i za svoj grm kličecah, koj mu je pred očmi opet rasel te ga je zaokružil svojimi dišćemi ru-žicami, da mu je postajalo, kak da ga svo-jom jakom duhom hoće zadušiti. I sad ga je pričel san zauzimati, pak mu je postajalo tak lahko i ugodno, kak još nikada — i na jedankrat je čul svoje harmonike ugodan glas, kak još nikada. —

* * *

»Ah, da bi ga čapla vpičila, gledajte, gledajte« — zakriči šnajder Hosmec, koj je baš s nekuliko pogoničah po stazi rano u jutro k jagariji išel — »em tu sedi pos-metuh!«

Lugar stupi k drvam i veli: »em se je smrznul! — Ali pak je i ove noći bila jaka zima, — nije čudo. — Ljudi dignite ga!« —

Ljudi su smrznutoga dignuli i odnesli pazljivo u jagariju. Tu su ga položili u ne-zakurenu sobu, te su ga pričeli sniegom ri-bati. Dugo vriemena je prošlo, dok je siro-maški posmetuh dal od sebe mali znak ži-vota. U sobi su se sakupili i ostali lovnii gosti, koji su se već, na lov pripravnii stali bili.

»Ali čoviek božiji« — veli mlada kom-tessa — »kaj vam je na pamet došlo u toj zimi vani na prostoru zaspati, em bi tu ne-opreznost sada bili lahko životom platili.«

»Pak jeli bi bila škoda za me?« — zapita posmetuh — »jeli mozbit kaj imam? Ili jesam kaj? Ili mozbit bi komu fale? Da ste me samo dali dalje spavati. Baš sam tak liepo sanjal, tak sladko o mojoj Roziki pri moj m grmu kličecah.«

»Negriešite proti Bogu« veli komtessa.

»Svaki me od sebe odrivava — pos-metuh sam — lump sam — nitko me ne trpi!«

ma dreva koje bi zdravo bilo ostalo. Kad smo se jutro gore bili stali, zemlja je smrznjena i oblaki srešnati bili. Takov zagodni trpeći sneg okolicu našu pred 26 ljetmi pred tim toz 1879 ljeta je takaj pohodil, kad je na Trezinje vnoči na pol metra debeli sneg zapal i stalen bil je takaj.

Herceg primaša imen dan.

Vaszary Kolos biboroš herceg primaš vpor,delek iliti oktobra 30 dneva obdržaval je vu budavarijski svoji palači svojega imendana. Magjarskoga orsaga cirkveni vladar, koj je vre 74 ljet star i sad pred tim toga ni davna je dugo beteguval, na svojih vernikov njihovo veselje zevsema vu dobrem zdravju do čekal se je redko ljepoga svetka, na kojem vnogo sto jezer prikopčilo je k svojim molitvam dobrostivoga duhovnoga pastira.

Smrtna nesreća vu jednim melinu.

Iz Kapošvera pišeju: Hampók Lajoš kapošföiskoga imanja kordeloša njegova žena je zrnje nesla Gyük zvani kaposméröiski melin, da si tam dade semleti. Silje je dole dela i pregledavalo je vu melinu, med čim je tak blizo došla k melinskomu kolu, da nju je melinskoga kamena njegov remen prijel i zdrobil je siromašku žensku koje za njenu smrt troja drobna deca suze roniju.

Vumerl je na vlaku.

Iz Debrecina pišeju. Ove dneve vnoči je jeden težak sel van iz Nyiregyháza vu Debrecen došavšegr vlaka. Koma medjutim da je nekuliko korakov stupil od vlaka, na hitroma se skup sružil i vumerl je. Onda taki su ni znali ustanoviti, da gdo je vezda anda se saznalo, da za Csordas Šandora ga zoveju i da je iz Šapa železne ceste težak.

Eksploderanje fabrike.

Iz Graca telegrafiraju: da oktobra 14. dneva pred poldnevom ob deseti vuri ruderdortlijska pušenoga praha fabrike njeni mihelj je vu zrak izprsnul, kada tri težaki svoje življenje zgubili jesu. Pred fabrikom stojećega težaka prsnulje je na dvadeset

Komtessa stepe glavom: »Neće biti tako zlo. Svaki uživa toliko poštenja, koliko zaslužuje. — Probajte drugi čovjek postati, on Jožek, koj ste prije dvadeset godina bili. Moj otac višekrat zna reći: kakov fini dečko je taj posmetuh negda bil, vieran kak zlato, pošten marljiv — škoda za njega.»

U posmetuhovom oku se zablesne suza. »Tak je gospodin grof o meni govoril?« — zapita.

»Je, i on je osviedočen, da iz vas more još vriedni čovjek postati.« — odgovori mu komtessa — »i pomoći k tomu je on uvijek pripravan od srдца.»

»Zakaj mi nije nikada prije nitko tak govoril,« — tuži se sad posmetuh — »svaki me je od sebe odrinul, jer sam si imetka zapil. Peklo me je tu nutri, a nitko mi nije vieroval. Izmiehavali su, me jer sam se na Rozikin grob hodil plakat. Rekli su, da sam bedak a ne muž. Onda sam njim pokazal: postal sam muž te sam pijančeval, kartal se i po krčmah jahal, dok sam sve potepel. I slobodno je bilo sve prolumpano, jer ja sam hotel moju Roziku zaboraviti — a i samoga sebe.»

metrov daleko hitilo, težak je težko oranjen i postal. Kvara do 20 jezer korun sudiju.

Poštenje znajući mužkarci.

Zanimivo probu na činile su nevjorske Evening World zvane novine. Jedno mladu gospodičinu oprosile jesu, da naj putuje večer oko 5 i 7 vure na Brooklyno idući koujske železnice kolah i naj probuje, da jeli se budu gori stali, nuter sedeći mužkarci, da njoj mesto ponude. Koj se pako prvi gori stane njemu naj deset dollarov dade. King Katarina, na koju su ovo naručili, osemkrat si je sela na kola, dok jeden mladi človek se gori stal i ponudil je njoj svoje mesto. Vu ovi kolah su trideset i dve gospoje stale i koj je njoj svoje mesto predal dobil je deset dollarov. Mlad človek je jeden nevjorski sabolski detič bil, za čudjeno gleda na gospodičinu i mislil si je da se sali žnjim.

Vmoril je svoja ženu.

Tekućeg meseca 12 dneva Elzig Istvan težacki človek vu Budapešti od sebe razdruženo živuću svoju ženu, ar nije hotela nazad knjemu idti, napal nju je i skuhinskem nožu je nje prebol. Elziga je redarstvo prijelo, težko ranjeno žensko, pako su vu Margit špital odposlali, gde nesrećnica ove dneve vumrla. Mrtvo njeno telo pravdenoga stola vu vračiteljski zavod su odnesli.

Smrtna šala.

Vu Aranykéz zvani oštariji vu Budapešti ove dveve se krvno dogodjenje pripetilo. Boda Jožef barber oštarije vu njeni kuhnji Böröczki Istvan kelnera iz žnjegovim nabilim revolverom se sigraval. Revolvera ia šale je na meril posudu prajuču na Moric Julianu sluškinju.

— No Juliška sada vumreš!

— Revolver pukne i nesrećna dekla iz glasnim kričom bez svesti padne na zemlju. Kugla se njoj vu prsa zapilila, tak nesrećno, da po majo trpečoj muki je vumrla. Redarstvo je Bodaja p ijelo

Eksploderani patroni.

Iz Kasse varaša javiju: Alsótökiiska

»Vierujte mi Jožek, laglje ide postenim dielom i zvršavanjem svojih dužnostih, a Bog pomaže svaku nevolju nositi.« — reče komtessa i siromaku posmetuhu stisne ruku. — »Sad najprije samo ozdravite — a ono drugo se bude već našlo.»

* * *

Po gradu Lützel šepesa oko 1 jednom drvenom nogom stari kaštelan u obće nazivan »posmetuh,« I taj isti je negdašnji posmetuh, kojemu su jednu smrznjenu nogu »moralno odrezati. I sad još rado igra harmoniku na ples pri gostih, ali to mu zato sada nije jedini posel. On marljivo drži red u gradu, ima uvijek nekaj za šušlati i popravljati. Najveće pako mu je veselje, kada se gospoštija u grad doseli. Onda on na gradski turen potegne zastavu za znak, da su gospoda ovde. I onda on slobodno komtessi kušuje liepe ruke, koje su mu tielo i dušu od propasti oslobodile.

I on je sad sretan — bivši posmetuh.

Em. Kollay.

mužka deca vu občinskam hataru više nabitkov od puške našli jesu, koje kod vojnoga vezbanja sotdati su tam ostavili bili. Detca su patrone dimo odnesli i zmed njih nekuliko vu zakurjeno peč hitili. Patroni su izprsnuli i peč su vu zrak hitile. Jedan falat od nabitka je Novak Mihaly šest letošnega dečeca ranil. Vmirajućega spravili su vu kaššaiski občinski špital.

O posvećenju

kipa presv. Srdca Jezusevoga. Vu Ráczkaniži 1905. oktobra 22-ga.

Kaj to za veselje pohađja naš kraj? Te tužne več kesne Jeseni. Radosti odzivaju se polje Gaj, I naši brežuljci zeleni.

Zvonenje ubrano i strel se glasi Po zraku iz nad Rackaniže. A narod pobožan vprocesji hiti, Iz cirkve do susedne hiže.

Gdè lepi kip Jezusa sv. Srdce Posednik te hiže postavi. Kad ravno tu putevi križaju se Na veću čast Božju pripravi.

I sabralo ljustva se tu lepi broj Na Posvetu, krasne Štature. Proslaviti onoga, u Raju koj Na desni živi i kraljuje.

Na podstavi kamna je sam Jezus Krist! Krasan ko na Taborskoj gori. Na prsa on ima obrnjen svoj prst Rano da od Srdca govori:

»Gledite to Srdce! Ah nili zadost? Narode na svētu ljubilo Kad za sve na križu se dalo probost I zadnju kap krvi stočilo.

O Srdce ljubeće bilo je svak čas Deleći svim dobra bez mere. Zahvalnost jedino pak terja svih Vas Na svētu da greh se zatere.

Nut ogenj na zemlju ja donesel sam Zakaj drugo naj da vužije. Da sva srđca spaja mi ljubavi plam I čiste put Neba uzdiže.

A kaj se izkaže kroz vekova sva Vsi Sveti su d kaz i Znamen. Ko išće on nadje. Iz moga Srdca, Jednak svakomu, gori plamen.

O Štujte i slavite sveto Srdce! Na javnom, po Crkvah i Hiža. Da slike kraj svih putov staviju se, Gde Cesto sa Cestom se križa.

A Srdca svak svoga sav prostor mi daj Vu njem bivati moje su želje, Ja dat ću za srđce, po smrti svet Raj Zavživati Nebesko veselje.

složil: **Martin Kutnjak**
zvonar.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF

Maggi FÉLE leves- és étel-ízestő

MAGGI-kitüntetések: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 díszoklevél, 7 tiszteletdíj.

Páratlan a maga nemében és régóta jól bevált azér, hogy gyenge- leveseknek, mártásoknak főzelékeknek stb. egy pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhasson Néhány csepp elegendő.

Kapható minden fűszarkereskedésben, csomago-üzletben és drogeriában. 534 37—

Üvegecskékben 50 fillértől kezdve. Eredeti üvegecskéik olcsóbban utántölthetnek.

Maggi Gyula bírálatán

Gabona árak. -- Csienna zítka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.80 —
Rozs	Hrz	11.70 —
Árpa	Ječmen	12.60 —
Zab	Zob	13.00 —
Kukoricza új	Kuruza nova	12.85 —
Fehér bab új	Grah beli	26.00 —
Sárga >>>	> zuli	19.50 —
Vegyes >>>	> změšan	19.20 —
Keudermag	Konopljeno seme	25.00 —
Lenmag	Len	16.00 —
Tökmag	Koščice	24.50 —
Bükköny	Grahorka	16.00 —

962 9—20

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészeketől.

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)

a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Auszsigban bárkinek, a ki bizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipőtisztítószer

Szőlőoltvány eladás.

A ki egészséges, olcsó, szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

Vityé Miklós felkúsmérete sen vezetett oltványtelepéhez

Szerb-Csanádon (Torontálma.), ahol szokvány minőségű I. rendű fás, gyökeres és sima szőlőoltványok, bor- és csemegefajok, valamint amert-hat sima és gyökeres szőlővesszők, nemkülömben ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőlugasnak külön e célra választott fajok. — faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. — A számos elismerő-levél közül itten csak egy: Tok. Vityé Miklós urnak, Szerb-Csanád. A nekem szállított 2000 drb. I. minőségű gyökeres oltvány 14-15 drbig mind megfogamzott s így azokat mindenkinek a legjobban fogom ajánlani. Már ez idén, t. i. az első évben 3/4-4 m. hajtást hoztak, mely körülmény általános feltűnést keltett. Biztosítom, hogy szükségletemet mindig Önnel fogom fedezni. Szívélyes üdvözlettel Kunszt Sebő, Egres.

PERLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG PERLAKON.

A Perlaki Takarékpénztár Részvénytársaság Perlakon felhívja azon részvényeseit kik az általuk a részvényaláíráskor jegyzett részvények után a teljes befizetést mindaddig nem eszközölték, — hogy a részvénytőke hátralékot jelen felhívásnak a »Muraközi« c. lapban történt harmadszori közzétételétől számított négy hét alatt a f. évi január 1-től számított 5% kamatokkal együtt okvetlenül fizessék be a társaság pénztárába, — mert ezen idő elmúltával az igazgatóság az alapszabályok 7 §-a értelmében a már teljesített befizetést elvesztettnek s a részvényt érvénytelennek fogja nyilvánítani

Perlak, 1906. október 26-án.

537 2—3

Perlaki Takarékpénztár Részvénytársaság Perlakon.

Muraközi Takarékpénztár Részvénytársaság Csáktornyan.

T. C.

A muraközi takarékpénztár részvénytársaság gyűjtő- és előleg-üzletének tizenegyedik csoportját 1906. január 3-án az eddig szokásos feltételek mellett alakítja meg:

1. Egy-egy részlet után hetenkint 1 korona fizetendő
  2. A befizetések 208 hétre terjednek.
  3. A takarékpénztár egy-egy 208 koronával befizetett részlet után a 208 hét lefolytával 230 koronát fizet vissza.
  4. Az eképpen 22 koronát kitevő kamat 5% kamatozásnak felel meg.
  5. A kamatokat terhelő adó közvetlen a takarékpénztár által fog megfizettetni.
  6. Minden részlet után az egész összeg, vagyis 230 korona előleg adatik.
  7. Jogában áll a kölcsönvevőnek felvett előlegét mindenkor visszafizetni, mely esetben a további kamatfizetési kötelezettsége megszűnik.
  8. Alapítási költség nem lesz fizetendő. Tekintettel azon körülményre, hogy gyűjtő- és előleg-üzletünkbeni résztvevők egymás irányában egyetemleges kötelezettségben nem állanak, ezen üzlet ugy a részt- mint kölcsönvevőknek igen ajánlható.
- A vidéki befizetők kényelmére a heti befizetés a magyar kir. postatakarékpénztár útján is eszközölhető, a befizetési lapokat díjmentesen küldjük be. Kérjük azon esetben, ha ezen csoportban részt venni hajlandó, azt szóbelileg vagy levélben velünk közölni.

Csáktornyan, 1906. október havában.

A muraközi takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.

536 2—3

Tisztításhoz csak

Globus

tisztítókivonatot

használjunk.
Legjobb tisztítószer a világon

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XVII. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1905. november hó 23 és 24-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar Királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítónál kaphatók.

Budapest, 1905. évi október hó 29-én.

**Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.**

Gróf Teleki.

Hazay.

540 1—1

755 sz. 905.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. bíróság 1905. évi V. 412 sz. végzése következtében Dr. Hajós Ferenc ügyvéd által képviselt Huberth J. E. pozsonyi cég javára Friedl József csáktornyai lakos ellen 216 kor. s jár. erejéig 1905. évi okt. 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 700 kor. becsült 2 ló és 2 kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíróság 1905. évi V. 412/2 számú végzése folytán 213 kor. tőkekövetelés, ennek 1904. évi november hó 2. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 58 kor. 50 fill.

biróilag már megállapított költségek erejéig Csáktornyan leendő eszközlésére

1905. évi nov. hó 8-ik napjának d. e. 10 órákor határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Csáktornyan, 1905. okt. 24. 537

579 sz. 1905.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíróságnak 1905. évi Sp. II 95/4 számú végzése következtében Wollák Rezső csáktornyai lakos ügyvéd végrehajtató javára Robb Antal muraszerdahelyi lakos ellen 297 k. 27 f. s jár. erejéig 1905. évi aug. hó 21-én

foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 700 kor. becsült 2 kanca ló, 2 szekérből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíróság 1905. évi V. 370/2 sz. végzése folytán 297 k. 27 f. tőkekövetelés, ennek 1905. május hó 25-től járó 5% lékos kamatai és eddig összesen 76 k. 90 fill. f. bíróilag már megállapított költségek erejéig 25-től Muraszerdahelyen alperes lakásán leendő eszközlésére

1905. évi nov. hó 9 napjának d. u. 1/2 3 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Csáktornyan, 1905. okt. 25.

542 1—13

PELINKOVAC
POKORNY

Bejegyzett védjegy
Étvágygerjesztő kitűnő ízű

ürmös-likör

Orvosilag legmelegebben ajánlva!
Kapható minden szakmabeli üzletben, kávéházban stb.

Próbacomagok ára 2.00 vagy 4.00 lit. k. 5-80 bérmentve

Eikörgyár r. I. Pokorny, Zágráb
Alapított 1862.

≡ Elsőrendű gyomorelixir. ≡

Egy jó erkölcsű fiu
tanulónak
felvételik
Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvnyomdájában
CSÁKTORNYÁN.

==== A ====

„MŰVELTSÉG”
KÖNYVTÁRÁNAK”

ELSŐ KÖTETE
A TECHNIKA VIVMÁNYAIRÓL

MÁR
MEGJELENT.

Megrendelhető:
Fischel Fülöp
Strausz Sándor
könyv- és papírkereskedésében,
Csáktornyan.

**Hirdetések felvétel-
nek e lap kiadóhivatalában.**